

leupoldo Spopondimus (24) et promissimus et spondemus et promittimus tenore (25) presentium ac per iuramentum ob hoc corporaliter prefiti- (26) tum, tactis sacrosanctis euangelis manu nostra ac etiam (27) per presentes promittimus et constituimus pro dote et no- (28) mine dotis prefate domine viridis, nate nostre, florenorum (29) centum Millia auri ponderis de florentia; ipsosque Centum (30) Millia Florenos nomine quovis assignare in promptu (31) et numerata pecunia, Confidentes de preclara fraterni- (32) tate Illustris domini Rodulfi, Archiducis prefati, quia (33) id, quod promisit, per litteras suas, et id, quod sic constitu- (34) endis faciet pro securitate et conseruatione dotis pre- (35) libate, et prout plene de ipsius dignitate ducali Confidi- (36) mus et alias plenarie confisi fuimus. Et in testimonium (37) premissorum Mandavimus has nostras litteras fieri et nostri (38) sigilli appensione muniri. datum in Castro nostro pan- (39) dini, Millesimo trecentesimo sexagesimo quarto, Indictione (40) tione tertia, die sabbati vigesimo sexto mensis octobris.

Napisi na hrbtu:

1. Heiratsbrf von waylan, vmb Frawn viridn. (15. vek.) 2. Herzog leupold gemahel (pristavljeno prejšnjemu napisu v 16. veku). 3. Meiland in 26 Otb. (oba pripiska iz našega veka).

Pečat:

Okrogla lupina iz rjavega voska; v njeno globino je vtisnjen pečat sam. Grb in napis na grbovih trakovih sta tako oguljena, da se ne dasta več razločiti. Opis okoli grba je še razločen, in slove: BERNABOVIS — VICECOMITIS. Obešen je na svilnati zeleni vrvi na listini. Listina je pisana na lepo bel laški pergament, in je tudi neoskrnjena ohranjena.

Opazke. Listina je prepisana po izvirnikovem pravopisu v vsej nedoslednosti; isto tako v pre-

pisu niso popravljene pogreški, pač pa so kratice vselej razrešene, in to v onem pravopisu, katero se v nedosledno pisanem izvirniku večkrat nahaja; tako n. pr. mesto *ae* vselej le *e*. Posebej še pripominjam, če tudi so stvari same po sebi umevne, kako naj se popravijo.

Vrsta 1. (& c v izvirniku!) — *imperialis m. Imp* . . . — V. 2. *f* v začetku in sredi stoji dosledno v izv. — vel m uel. — V. 5. *illustres m. Illustres*. — V. 6. *archiducem m. Archiducem*. — V. 7. *Leupoldum m. leupoldum*. — V. 8. *Karintie m. karintie*. — V. 9. *Portus Naonis m. portus Naonis*. (Abfpurg = Habsburg; imena v listinah naj se po pravopisu ne prenašajo, pač naj se pa pišó z veliko začetnico.) *Feretis m. feretis*. — V. 10. Izvir. ima *inhiburg* = in Hibur (t. j. Kúburg). *marchiones m. Marchiones*. — V. 11. et m. *Et*. — V. 13. *ipsos m. Ipsos*. — V. 14. *uniat m. vniat*. — de cetero m. *decetero*. — *crescente m. crefente*. — V. 14. *amoris m. Amoris*. — V. 17. *incrementum m. Incrementum*. — *carissimam m. Carissimam*. — V. 20. *contoralem m. Contoralem*. — V. 22. *adhibitis m. Adhibitis*. — V. 23. *illustri m. Illustri*. — *Leupoldo m. leupoldo*. — *spopondimus m. Spopondimus*. — *euangelis m. euangelis*. — V. 28. *Viridis m. viridis*. — V. 29. *milía m. Millia*. — *centum m. Centum*. — V. 30. *milía m. Millia* — *quovis m. quovis*. — V. 31. *confidimus m. Confidimus*. — V. 32. *illustris m. Illustri*. — *archiducis m. Archiducis*. — V. 33. *confidimus m. Confidimus*. — V. 37. *mandavimus m. Mandavimus*. — V. 38. *castro m. Castro* — *Pandini m. pandini*. — V. 39. *millesimo m. Millesimo* in *trecentesimo sexagesimo quarto indictione m. Indictione*. — V. 40. *vigesimo sexto m. vigesimosexto*.

O Viridi sta še dve listini v c. kr. družbinskem arhivu: 1. 1365. Apr. 26.: Verschreibung vom Erzherzog Rudolf von Oesterreich, mit welcher derselbe der Gemahlin seines Bruders, Herzogs Leopold, Frau Viridis, für das zugebrachte Heirathsgut von 100 m. Goldgulden andere 100 m. Goldgulden im Fürstenthume Krain zur Widerlage versichert. — Datum Wien . . . — 2. 1365. Dec. 20. Notariatsurkunde wie die Sponsalia per verba de praesenti zwischen dem Herzog zu Oesterreich und der Tochter Bernabovis vicecomitis Mediolani, Viridis, vollzogen worden sind. — Mailand, am 23. Febr. 1365. (Der Act geschah Feb. 23. 1365. notariell aufgenommen wurde er Dec. 20. 1365.)

Pesmi.

Privri, privri mi spet na dan,
O pesem, sladka tolažnica,
In vzemi breme od srcá,
Razjasni temna moja lica!

Brez tebe sem kot list drhteč,
Ki strahoma drži se veje,
Kadar jesenske pozne dni
Vihar čez drn in strn prispeje.

Odtrgan se dreví naprej,
Vihar mu kaže pot nestalno,
Naposled truden, poteptan
Utone v reko vržen kalno.

Kot sredi zélenih planin
Pod snegom vzdíha gorsko sleme,
Dokler ne sine solnčni žar,
Stopí mu sneg, razgoli teme;

Takó pritiskajo srcé
Bolesti mi nerazjasnjene,
Dokler ne sine žarek tvoj
Topèč, o sladka pesem, v mène.

Iz mislij nemih se izraz,
Iz čustev mi beseda snuje,
In prsi tesne tolažeč
Ubrani glas v uhó mi sluje.

Privri, o pesem, spet na dan
In vzemi od srcá mi breme!
Brez tebe sem kot list drhtèč,
Kot s snegom krito gorsko sleme.

Anton Medved

Gospa s pristave.

(Zgodovinski roman. — Spisal I. Kraljev.)

(Dalje.)

XXIII. Poročilo iz vojske.

Virida ni mogla biti več vesela, odkar je odšel Leopold na vojsko. Skrbi so jo mučile po dnevu in hude sanje ji niso dale pokoja po noči. Silno se je bala za njegovo življenje, kakor še nikoli doslej, dasi je bil že večkrat v velikih nevarnostih. Po smrti očetovi je često mislila, da se kaj podobnega lahko pripeti tudi drugod. Hotela se je razvedriti in se pečala s sinovi bolj kakor doslej. Najbolj ji je bil pri srcu Viljem, katerega je najrajša zadrževala v ženski družbi. Pri drugih sinovih je sicer ostal učni red nepremenjen, vendar se ga niso več držali tako točno, kakor prej. Vse se je zanimalo skoro samo za vojsko, in oni dnevi so bili najznamenitejši, ob katerih je došlo od vojvoda kako poročilo.

Prvo pismo je bilo veselo, popisovalo je vojvodovo pot iz Gradca; poznejša so kazala upanje, da se bo vojna končala srečno. Skrbno je pozvedoval vojvoda, kako se godi doma, kako je s sinovi.

Tako je minulo že več tednov od Leopoldovega odhoda, pa še vedno ni bilo poročila o boju. Iz tega je Virida modro sklepala, da je stvar težavna in nasprotnik močen in nevaren. Strah jo je preletel, ko je slišala, da so okrog vojvoda grof Eberhard in njegovi pristaši. Nič mu ni zaupala, pa Leopold jo je miril s tem, da gré vsem za skupne koristi, torej Virtemberžan ne bo delal nikakih zaprek. Vojvoda je naročil svojemu kancelarju, grofu Sponheimu, kako naj sploh ravna ob času njegove odsotnosti. Posebnih naročil pa so zahtevale poznejše dogodbe, in te so mu donašali seli s pismi na vojvodinjo vred. Včasih pa je naročal tudi soprog, naj se v kaki reči dogovori s kancelarjem in naj mu potem sporoči,

kaj je ukrenila. Tako nahajamo v drugi polovici mal. srpana vojvodinjo v njeni sobi z gospico Barbovo pri delu in grofa Sponheima pri njiju.

„Tako bi bila torej stvar v redu, dragi kancelar“, izpregovori vojvodinja; „iz vašega poročila razvidim, da je denar že na potu in ga vojvoda dobi o pravem času.“

„Kakor ukazujete, presvetla vojvodinja, tako se je zgodilo. Naročil sem deželnemu glavarju kranjskemu, naj nabrani denar urno pošlje v Gradec. Kranjski glavar, Hugo Devinski, pa je previden in odločen mož; on je gotovo uravnaval vse tako, da se izteče dobro.“

„Potovanje iz Ljubljane do Gradca je pač zamudno; kaj menite torej, kdaj pridejo gotovo z denarjem v Švico do vojvoda? Rada bi mu sporočila v pismu, kakor me je prosil.“

„Presvetla vojvodinja, po mojem računu pride vaše pismo skoro za teden dni prej, nego pride denar, ako namreč odpošljete pismo danes. Saj umevate, da so z denarjem na potu posebne težave in da je treba močnega spremstva.“

„Potemtakem pa hitiva, gospod kancelar, s pismom in denarjem, kar se le dá! Kako bi mi bilo žal, ko bi kaj zamudila s počasnostjo!“

Vojvodinja Virida je imela sto tisoč florentinskih zlatov dote, in ta dota je bila zavarovana z dohodki od kranjskih mest. Te dohodke je prepuščal vojvoda Leopold soprog, za razne troške, sedaj o vojnem času pa je bilo treba porabiti vse za vojne potrebščine. Virida je dajala srčno rada svoje dohodke za vojsko, ker je upala, da se dokonča vojska tudi njej v srečo in njeni družini v slavo.

„Z denarjem pač ne morejo tako hitro potovati, kakor potuje sel s pismi“, pripomni gospica Barbova, „a zdi se mi vendar, da se Kranjci obnašajo leno; denar so zbirali dolgo in neradi